

Mai més

Del 13 al 17 de novembre han tingut lloc les III Jornades de Patrimoni Literari Ebrenc a la biblioteca Marcel·lí Domingo de Tortosa. Unes jornades que han destacat per l'alt nivell de les intervencions de tots i cadascun dels ponents: Maria Bohigas, Carme Meix, Carme Garcia, Josep Bayerri, Xavier Garcia, Roc Salvadó, Toni Orensanz, Josep M. Figueres, Emigdi Subirats, Marina Pallàs, Daniel Arasa, Oriol Gracià, Andreu Queralt... i també pel gran nombre d'assistents que van gaudir de les ponències sobre literatura, periodisme i el món audiovisual que tenien com a eix central i denominador comú la Guerra Civil i, en concret, la batalla de l'Ebre.

Si atenem a aquests aspectes com a indicadors d'avaluació, qualitat i participació, inicialment ens podríem donar per satisfets. Però probablement la temàtica d'aquestes Jornades és, suficientment complexa per a no haver de conformar-nos amb dades quantitatives i tractar d'anar més enllà en el sentit que al rerefons hi havia una intencionalitat didàctica i una altra de conscienciació bàsicament per a tots aquells i aquelles que no vam viure el conflicte directament o fins i tot per als que n'han sentit a parlar poc o gens. Totes les participacions, però, posaven el punt i final amb el mateix missatge i que es va repetir durant els cinc dies que van durar les jornades, 'que no torni a passar mai més!'

La participació per primera vegada dels estudiants de batxillerat ha estat un valor afegit, ja que se'ls han traspassat la informació dels horrors de la guerra a través de conferències com la d'Isona Passola, directora de l'Acadèmia de Cinema Català, que va parlar sobre la pel·lícula d'Emili Teixidor 'Pa negre', que va quedar sorpresa per les preguntes tant originals que li van fer. Val a dir que ella mateixa ens va confessar que no hi estava acostumada. Sobre la Guerra Civil, i sobre altres temes que poden suscitar controvèrsia, cal fer cada dia més pedagogia, cal educar, a més

d'informar. I aquest era precisament un dels grans objectius de les Jornades. Probablement els nostres joves ja disposen d'informació als llibres de text, però la literatura tracta les coses des d'un prisma diferent tot aportant matisos que no es poden contemplar des d'altres àrees i es complementa perfectament amb la història.

Principalment emotiva i jo diria que àdhuc previsible va resultar la cloen-

anàvem escoltant i gaudíem de les melodies i de les lletres de les seves cançons, també ens empassàvem glops de bon vi de la Terra Alta amb els que el celler Frisach va tindre a bé obsequiar-nos. "Sang de corb" és, a més d'un vi excel·lent, un vi adient per homenatjar tots els morts d'aquesta cruenta guerra.

Però no voldria deixar de banda una activitat que estava fora de la programació dels cinc dies, la ruta de 'He-

diversos personatges han fet de les vivències dels que van participar a la lleva del biberó (joves de 16 i 17 anys) o dels brigadistes internacionals que venien de tan lluny com Colorado USA per lluitar per uns ideals. Tot això, a més a més del relat de Lluís Sala, que apareix al documental 'Transmissions' presentat pel seu net Joan Algué, en el qual queda palès que aquella gent tan jove mai hauria d'haver estat participant de la barbàrie.

Voldríem que aquestes activitats prèvies de la commemoració del 80è aniversari de la Batalla de l'Ebre hagin servit per conscienciar la ciutadania i reflexionar sobre uns fets que no han de caure en l'oblit i que han de servir entre d'altres coses per a preguntar-nos si la democràcia ha dignificat suficientment els vençuts i si s'ha restituit la seva memòria.

"Voldríem que aquestes activitats hagin servit per conscienciar la ciutadania i reflexionar sobre uns fets que no han de caure en l'oblit i que han de servir entre d'altres coses per a preguntar-nos si la democràcia ha dignificat suficientment els vençuts i si s'ha restituit la seva memòria."

da amb l'aportació de les vivències personals de quatre persones (Jesús Massip, M. Cinta Llasat, Victòria Campos i Josep Rodríguez, net del primer alcalde republicà) que van relatar amb veu pròpia sentiments tan humans com el dolor o la ràbia ocasionats per la pèrdua d'éssers volguts com pot ser un pare. Tot i que inicialment algun d'ells va manifestar la intenció de defugir de qualsevol subjectivitat o de fer-ne valoracions, resultava molt difícil aconseguir-ho. De la mateixa manera que tampoc el públic assistent podia abstrair-se'n completament. Aquesta ha estat una constant al llarg d'aquesta setmana. Per aquest motiu valoro encara més el respecte amb el qual s'han tractat i amb el qual s'han escoltat els temes i les ponències.

I un final de festa amb la lliçó magistral de la nostra amiga Laura Borràs, directora de la Institució de les Lletres Catalanes, que repeteix per tercer any consecutiu i que val a dir que ja ha esdevingut com una tradició el fet d'assistir a les nostres Jornades parlant de Joan Sales, Pere Calders, Artís Gener..., culminant amb la música de la nostra cantautora Montse Castellà a qui, a mesura que

mingway a Tortosa' a càrrec de l'empresa Terra Enllà. Aquest Premi Nobel de Literatura reconegut internacionalment va estar a la nostra ciutat durant l'any 1938 i va cobrir la informació de la guerra civil com a periodista. Un recorregut que comença amb la visita del refugi antiaeri que recrea l'horror dels nostres avantpassats quan esperaven que les bombes provinents dels avions italians a la ciutat no caiguessin a casa seva o a la d'algun familiar o amic. Continua la visita amb l'explicació fidel per diferents indrets de l'Eixample fins a arribar al pont del Ferrocarril. Allí vam conèixer amb més detall qui era aquest escriptor i com va arribar un dia per fer cròniques de guerra sobre la batalla de l'Ebre amb companys de viatge tan coneguts com el fotoperiodista Robert Capa o la seva amant Martha Gellhorn, escriptora i novel·lista nord-americana. Per uns moments vaig arribar a imaginar que aquestes 200 fotografies de la biblioteca Nacional que ens van ser cedides per ampliar el fons de la col·lecció local de la nostra biblioteca podrien estar fetes per un d'aquests corresponals de guerra. També colpidor ha estat el relat que

Irene Prades Ginovart
Directora de la Biblioteca Marcel·lí Domingo

Guerra, lleva del biberó, exili, vençuts..., mots que encara fereixen, paraules que, pronunciades en boca d'uns o dels altres assoleixen significats possiblement diferents. En qualsevol cas, i com diu Laura Borràs "Quan llegim ens projectem els textos. La lectura és una forma de descobriment personal, que ens fa persones cultivades i redescobrir-nos. Llegir és viure més intensament". Tant de bo, a més d'haver-vos agradat, us hagi servit per entendre i valorar. Gràcies a totes i a tots els qui heu fet possible les III Jornades de Patrimoni Literari Ebrenc.

EL DIBUIX DE LA SETMANA

per Jokin Moya

